

ภาคผนวก ก

รายนามวิทยากรท้องถิ่น

รายนามวิทยากรท้องถิ่น มีดังต่อไปนี้

1. พระอาจารย์สมชาย ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดศรีรัตนาราม (บ้านยางกู่)
2. พระอาจารย์ประสิทธิ์ ศีลธโร ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดศรีรัตนาราม.
3. ผู้อำนวยการประเสริฐ และคณะครูโรงเรียนบ้านยางกู่ ตำบลมะฮี อำเภอรวิชัยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด
4. คุณเดชาวัลย์ รักศิลป์ อายุ 64 ปี กรรมการและอดีตผู้ใหญ่บ้าน บ้านยางกู่ ตำบลมะฮี อำเภอรวิชัยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

ภาพที่ 46 พระอาจารย์ประสิทธิ์ ศีลธโร

วัดศรีรัตนาราม บ้านยางกู่ อำเภอรวิชัยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด
 ที่มา (โมพี ศรีแสนรงค์, 2552, พฤษภาคม 9)

ภาคผนวก ข

เกร็ดความรู้ต่าง ๆ

เกร็ดความรู้ต่าง ๆ จากการสัมภาษณ์ มีดังนี้

1. ประวัติการสร้างกู๋

เข้าใจว่าถูกสร้างขึ้นในช่วงเริ่มต้น สมัยสุโขทัยเป็นราชธานีของไทย วัฒนธรรมขอม ได้ล่มสลายลงเมื่อ 900 ปี ปรากฏกู๋ที่สำรวจเบื้องต้นที่ขึ้นทะเบียน 7 ของกรมศิลปากร จังหวัดร้อยเอ็ด ว่าทั่วประเทศไทยมีปรากฏกู๋ที่เหลือซากรวมทั้งหมด 217 แห่ง ส่วนใหญ่จะมีมากในเขตอีสานกลาง ไปถึงอีสานใต้ และสร้างขึ้นในช่วงสมัยของพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ประมาณ 900-1000 ปีมาแล้ว ชาวบ้านเรียกว่า “กู๋ หรือปรากฏกู๋” ทางวิชาการด้าน โบราณคดี เรียกว่า “อโรคยาศาล” จุดประสงค์หลักที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นจุดที่พักรักษาโรค หรือผู้เจ็บไข้ได้ป่วย ระหว่างการเดินทาง เปรียบเทียบได้กับสถานีนอนามัย หรือ โรงพยาบาลในปัจจุบัน

2. การสร้างกู๋บ้านยางกู๋

กู๋ที่สร้าง ณ บ้านยางกู๋นี้ มีอยู่ 2 แห่ง ห่างกันเพียงเล็กน้อย มีเรื่องเล่าว่า กู๋ใหญ่ (ปัจจุบันตั้งอยู่ในวัดศรีรัตนาราม) เป็นผู้หญิงสร้าง ส่วนกู๋น้อยเป็นผู้ชายสร้างทำไม่สำเร็จ

3. หลักฐานที่พบในองค์ปราสาท

ศิลาแลงที่นำมาสร้างปรากฏกู๋นี้ เข้าใจว่าได้มาจากอำเภอสีกี้ อำเภอสองเนิน จังหวัดนครราชสีมา นอกเหนือจากนี้ยังพบซากกระดูกช้าง กระเบื้องดินเผา หม้อ ไห โบราณตลอดทั้งพระพิมพ์ เป็นต้น

4. บริเวณหนองน้ำใกล้เคียง

เข้าใจว่าวิธีการสร้างจะขุดดินขึ้นแทนห้างร้าน ไม่เสียก่อนต่อเมื่อสร้างปราสาทเสร็จแล้วจึงขุดดินออก หนองน้ำที่ปรากฏจึงกลายเป็นอ่างเก็บน้ำเพื่อเอาไว้ใช้ในการอุปโภคบริโภคในชุมชน ส่วนสระน้ำขนาดเล็กที่อยู่ด้านหน้าปรากฏกู๋นั้น ถือว่าเป็นบ่อน้ำอันศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งพราหมณ์ผู้ประกอบพิธีจะนำมาใช้ในพิธีกรรมเท่านั้น

ภาคผนวก ค
รายละเอียดอื่น ๆ จากการจะจัดงาน

1. ให้ทราบถึงความสำคัญของปราสาท์คู (อโรคยาศาล – ขยายความ)
2. ให้เห็นถึงความศักดิ์สิทธิ์ของปราสาท์คู สระน้ำศักดิ์สิทธิ์ พิธีกรรมบวงสรวง
3. ความจำเป็นที่ต้องสร้างทุกปี
  - เพื่อเสริมบารมี
  - ขอพร
  - สมหวัง
4. ด้านานความเชื่อ

พระเจ้าชัยวรมันที่ 7 เชื่อตามคำแนะนำของพราหมณ์หลวงให้พระองค์สร้างปราสาท์คู (อโรคยาศาล) ให้มาก ๆ เพื่อเป็นพระราชกุศล ได้ช่วยเหลือรักษาผู้เจ็บป่วย และพิธีไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่นับถือในสมัยนั้น

ภาคผนวก ง

ประวัติและผลงานของผู้วิจัย

1. ชื่อ-สกุล : นายโมฬี ศรีแสนรงค์ เกิดวันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2498
2. ตำแหน่ง หน่วยงานที่สังกัด : เป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8 ประจำหลักสูตรสาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
3. ที่อยู่ และหมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ : บ้านเลขที่ 198 บ้านโนนเพ็ก ตำบลเวงน่าง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000 โทร. 043-725948, 089-5703609 หรือ หลักสูตรสาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โทร. 043-722118-9 ต่อ 145 หรือ 116
4. ประวัติการศึกษา
  - 4.1 สำเร็จปริญญาตรี สาขานาฏศิลป์-การละคร จากวิทยาลัยครูสวนสุนันทา ปี พ.ศ. 2521
  - 4.2 สำเร็จปริญญาโท สาขาไทยคดีศึกษา (เน้นมนุษยศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม ปี พ.ศ. 2533
5. ผลงานด้านการวิจัย มีดังนี้
  - 5.1 การสร้างบทละครเรื่อง ชูลู-นางอ้ว โขยใช้นบละครพื้นทาง
  - 5.2 การสร้างบทละครเป็นสื่อการสอนจริยศึกษา
  - 5.3 การสร้างบทละครพื้นทางเรื่องกำเนิดห้าพระเจ้า จากวรรณคดีอีสาน เรื่อง พระยาภาเคือก
  - 5.4 การศึกษาวิถีชีวิตของชาวอีสานที่สัมพันธ์กับต้นจันทน์เพื่อสร้างเป็นนาฏยประดิษฐ์ ชุด เข่งดอกจันทน์
  - 5.5 การศึกษาหัตถกรรมชาวบ้านจังหวัดมหาสารคาม เพื่อสร้างเป็นนาฏยประดิษฐ์ ชุด เข่งหัตถศิลป์ถิ่นมหาสารคาม
  - 5.6 การวิเคราะห์วรรณกรรมเพื่อสร้างเป็นบทแสดงพื้นบ้านอีสาน เรื่องอุษา-บารส
  - 5.7 การสร้างบทเพลงประกอบรำ ชูดนางสุชาดาเสียงพวงมาลัย
  - 5.8 การสร้างบทแสดง สี เสียง ตำนานบุญสร้างภู (ปัจจุบัน)